

Inspiratiemiddag 19 april 2012

“Ontsnappen aan de morele zwijgzaamheid van managers”

De morele zwijgzaamheid doorbreken we tijdens deze inspiratiemiddag in goed gezelschap en met inspirerende sprekers. In een interactieve opzet bieden we conceptuele kaders om de morele dimensie van de praktijk van managers te belichten. We ontstijgen het niveau van ‘rotte appels’ of ‘de hele mand is rot’. We onthullen dysfunctionele dynamieken, benoemen de beperkingen van perspectieven en zoeken naar mogelijkheden om de, millennia oude, morele vragen in de context van de eenentwintigste eeuw te adresseren. Wat zijn hoopvolle perspectieven en praktijken? We schetsen een perspectief om morele vragen hanteerbaar te maken.

De hypotheekcrisis in de USA leidde tot de bankencrisis. Dit werd de opmaat voor de landencrisis. Wat we meemaken is een crisis van de huidige variant van het kapitalisme waarbij het financiële systeem grotendeels is losgezongen van de concrete economische uitwisseling van goederen. We zien de grenzen van wat het ‘casino kapitalisme’ wordt genoemd. Het Rijnlandse model wordt er tegenover geplaatst. Maar is dit een diagnose op het juiste niveau?

Is de huidige crisis niet vooral een morele crisis?

De inspiratiemiddag ‘Ontsnappen aan de morele zwijgzaamheid’ plaatst de huidige crisis in een moreel perspectief. Eeuwenoude morele vragen zijn weer beklemmend actueel. Hoe kunnen we vreedzaam samenleven en wat is nodig om vruchtbaar samen te kunnen werken? Een organisatie creëert economische waarde maar is ook een plek waar mensen hun levensproject vormgeven. Welk perspectief biedt het huidige globale kapitalisme? Vertrouwt u uw toekomstig pensioen nog toe aan organisaties waarvan de leiding alleen gericht lijkt te zijn op de korte termijn resultaten ten behoeve van de aandeelhouder? Hoe gaat u persoonlijk om met reorganisaties als deze onevenredig hard de betrokken medewerkers raken? Hoe kiest u in de balans tussen de belangen van aandeelhouders, werknemers, klanten en toekomstige generaties? Houdt u alle ‘ballen’ in de lucht of verstoopt u een paar om het hanteerbaar te houden? Wat is ‘het juiste midden’ in een specifieke situatie? Welke morele horizon hanteert u op de Plek der Moeite? Welke zingevende kaders zijn beschikbaar of kunnen ontwikkeld worden?

Onderzoek geeft aan dat managers deze vragen meestentijds alleen oplossen. Alleen het eigen subjectieve gevoel van moraliteit wordt als ankerpunt genomen bij het afwegen van complexe en gelaagde morele vragen. De leider blijkt een morele eenpitter. Om hieraan te ontsnappen worden op de inspiratiemiddag perspectieven en concrete handvatten aangereikt.

Ik hoop u op 19 april aanstaande te mogen ontmoeten en zie uit naar een inspirerende en leerzame middag over een aantal zeer actuele vragen.

Prof. dr. André Wierdsma

Programma

13:30 – 14:00 uur	Ontvangst in het Koetshuis van Nyenrode Business Universiteit
14:00 – 14:30 uur	Inleiding op het thema van de middag en onderlinge reflectie op het thema <i>Prof. dr. André Wierdsma</i>
14:30 – 15:00 uur	‘Wereldbeelden en denkrampen: ontsnappen uit het duale denken’ <i>Prof. ir. Klaas van Egmond</i>
15:00 – 15:30 uur	“‘Voorbij het Dikke-ik’; de grenzen van autonomie en de rijkdom van diepe Verbindingen’ <i>Prof. dr. Harry Kunneman</i>
15:30 – 16:00 uur	Reflectie en dialoog <i>Prof. dr. André Wierdsma</i>
16:00 – 16:30 uur	Pauze en dialoog
16:30 – 18:00 uur	‘Hoe ontwikkelen we een betekenisvol en richtinggevend kader om morele zwijgzaamheid te doorbreken?’ <i>Prof. dr. André Wierdsma</i>
18:00 – 18:30 uur	Reflectie en dialoog
18:30 uur	Borrel

Locatie

De inspiratiemiddag vindt plaats in het Koetshuis. U kunt het beste parkeren op parkeerplaats A of B en vanaf daar terug lopen naar het Koetshuis (het is niet toegestaan voor het Koetshuis te parkeren). We stellen het op prijs als u zich direct bij aankomst in het Koetshuis bij de registratiebalie aanmeldt, waar u uw badge ontvangt.

Investering

De investering voor deze inspiratiemiddag bedraagt € 195,-.

Aanmelden

U kunt zich aanmelden via andre.wierdsma@nyenrode.nl. Na aanmelding ontvangt u van ons een bevestiging en een factuur. Een week voor aanvang sturen wij u een herinnering en een routebeschrijving.

Verhindering

Annulering van deelname aan deze studiemiddag is helaas niet mogelijk. Uiteraard kunt u zich laten vervangen door een collega. Graag ontvangen wij hier bericht van.

Informatie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Natasja Derwort (n.derwort@nyenrode.nl of 0346 291 468)

Introductie van de sprekers door prof. dr. André Wierdsma

Prof. ir. Klaas van Egmond

Hoogleraar Geowetenschappen en Milieukunde, Universiteit Utrecht

Klaas heeft een indrukwekkende ervaringsbasis in het denken over en de praktijk van duurzaamheid in onze geïndustrialiseerde samenleving. De laatste jaren is zijn accent verschoven van de technische naar de culturele dimensie. In zijn presentatie zal hij in gaan op het door hem ontwikkelde ‘culturele’ model waarmee hij de ontwikkeling in de samenleving door de eeuwen heen duidt. De vier denkramen die hij onderscheidt zijn gebaseerd op de fundamentele vragen van mensen rond samenleven en zingeving. Zijn boek ‘Een vorm van beschaving’ (Christofoor: 2010) is een bewijs van eruditie en betrokkenheid. Ik heb het recent gelezen en het ordent op een mooie manier de ontwikkeling van de samenleving, toont de diversiteit, biedt taal om deze te duiden en geeft een perspectief op vreedzame hantering van verschillende perspectieven.

www.klaasvanegmond.nl

Prof. dr. Harry Kunneman

Hoogleraar Sociale en Politieke theorie, Universiteit voor Humanistiek te Utrecht.

Harry is een van de belangrijkste denkers in het Nederlandse landschap van filosofie en maatschappij beschouwing. Zijn boeken ‘Postmoderne Moraliteit’ en ‘Voorbij het dikke-ik’ zijn voor mij inspiratiebronnen. We vinden elkaar in het denken in termen van co-creatie, normatieve professionalisering, vakmanschap en de Plek der Moeite. Normatieve professionaliteit refereert aan de steeds belangrijker wordende morele dimensie in het werk van professionals: kenniswerkers en leidinggevendenden. Normatieve professionalisering is het proces om door middel van de dialoog in co-creatie, stil te staan bij de trage, taai vragen die op de Plek der Moeite oplichten.

Zingevende vragen behoren meer en meer tot het domein van de professional: “Is wat ik *nu* doe goed werk?” Traditionele zingevende kaders zijn voor velen niet meer toereikend. De instituties als staat en kerk bieden voor velen onvoldoende richting. Soms uit zich dit in een verlangen naar verticale invulling van de morele vraag. De uitdaging voor de 21^e eeuw is om vanuit de menselijke ontmoeting en acceptatie van onze broosheid en begrensde mogelijkheden te komen tot een horizontale zingeving van ons samenleven, samenwerken en vormgeving van de economie. Ik heb met Harry samengewerkt in het Advanced Management Programma (AMP) en in In-company programma’s.